
Notiser

MEDISINSK NYTT

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

TRINE B. HAUGEN

Email: trine.b.haugen@hf.hio.no
Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

ÅSLAUG HELLAND

Email: aslaug.helland@gmail.com
Tidsskriftet

Behandling for hypertensjon

Pasienter med flere ikke-blodtrykksrelaterte komorbide tilstander har mindre sannsynlighet for å få intensivert behandling for ukontrollert hypertensjon.

Det viser en studie av pasientjournaler til 15 459 pasienter med høyt blodtrykk publisert i *Annals of Internal Medicine* (2008; 148: 578 – 86).

Forfatterne undersøkte effekten av 28 urelaterte tilstander, som artritt og emfysem, på behandlingen av hypertensjon. Jo flere andre tilstander pasienten hadde, jo mindre sannsynlig var det at behandlingen for hypertensjon ble intensivert.

Ny behandling for psoriasis

Et nytt medikament for behandling av moderat til alvorlig psoriasis er sikkert og effektivt, viser en fase 3-studie (*Lancet* 2008; 371: 1337 – 42).

Forholdet mellom medikamentdose og effekt var nesten lineært. Det tyder på at pasienter kan få mer presis dose, noe som vil minske risikoen for bivirkninger. Medikamentet, ISA247, er en ny type kalsineurinhemmer.

451 pasienter med psoriasis ble randomisert til en av tre forskjellige doser av ISA247 eller placebo to ganger daglig over 12 uker.

Diagnostisering av melanomer

Diametermål er en viktig faktor ved diagnostisering av melanomer. Den anbefalte bruken av diameter > 6 mm som en del av kriteriene for å identifisere suspekterte lesjoner som bør biopses er nyttig. Det er konklusjonen i en ny kohortstudie (*Arch Dermatol* 2008; 144: 469 – 74).

Maksimumsdiameter ble kalkulert for 1 657 suspekterte lesjoner som ble biopsert. 51 % av dem hadde en diameter < 6 mm. 1,5 % av disse ble diagnostisert som invasive melanomer, det samme var tilfellet for 5,1 % av de suspekterte lesjonene med diameter > 6 mm. Av de mindre ble 2,6 % diagnostisert som in situ-melanomer, tilsvarende gjaldt 7,7 % av dem med diameter > 6 mm.

Antibiotika mot kateterrelatert infeksjon

Kateterrelaterte infeksjoner forårsaker sykdom hos mange pasienter som får hemodialyse med sentralt venekateter over lengre tid. I en systematisk oversiktsartikkel av 16 randomiserte studier fant man at antibiotika kan forebygge slike infeksjoner (Ann Intern Med 2008; 148: 596 – 605).

Antibiotika var enten påført topisk eller intraluminært i kateteret. Begge metoder reduserte faren for infeksjoner og behovet for å fjerne kateteret på grunn av infeksjon. Pasientene ble stort sett fulgt opp i mindre enn seks måneder, og det er derfor usikkert om effekten vil avta over tid.

Behandling for analkanalkarsinom

I en randomisert fase 3-studie sammenliknet man effekten av cisplatinbasert behandling med den konvensjonelle mitomycinbaserte behandlingen for analkanalkarsinom (JAMA 2008; 299: 1914 – 21).

Begge medikamentene ble brukt sammen med fluorouracil og radioterapi. Totalt ble 644 pasienter fulgt i 2,5 år. Behandling med cisplatin ga ikke bedret overlevelse, men resulterte i signifikant høyere kolostomirater.

Sykdomsfri overlevelse var 60 % i mitomycingruppen og 54 % i cisplatingruppen.

Antidepressiver fremmer synsbarkens plastisitet

Jevnlig tilførsel av antidepressiver er vist å stimulere danningen av nevroner og synapser i hippocampus hos voksne rotter. Nå har forskere fra Finland og Italia undersøkt om antidepressiver påvirker plastisiteten i synsapparatet hos rotter (Science 2008; 320: 385-8).

Forskerne brukte to klassiske modeller for plastisitet; skifte av okulær dominans ved mononukleær deprivasjon og gjenvinning av synsfunksjon etter induksjon av amblyopi. Vedvarende fluoksetinadministrering hos voksne dyr førte til gjenvinning av plastisiteten for okulær dominans og bedring av visuell funksjon ved amblyopi. Samtidig observerte man økt ekspresjon av hjernederivert nevroτροφisk faktor i synsbarken.

Resultatene antyder mulighet for en klinisk anvendelse av fluoksetin ved amblyopi. De kan også bidra til å forklare nye mekanismer for den terapeutiske effekten av antidepressiver.

Prostatakreft og screening

Forfattere av en artikkel i *The Lancet Oncology* har sammenliknet mortalitetsrater for prostatakreft i USA og i Storbritannia for perioden 1975 – 2004 (2008; 9: 445 – 52).

I 1990-årene hadde landene nesten identiske mortalitetsrater. Men fra 1994 sank ratene med 4,2 % i året i USA – en fire ganger større reduksjonsrate enn i Storbritannia.

Det kan skyldes at mange flere menn blir testet for prostataspesifikt antigen i USA (57 %) enn i Storbritannia (6 %). Men det er fortsatt usikkert om screening er årsaken til den store forskjellen, konkluderer forfatterne.

Melding om mat

Ved inntak av mat setter kroppen umiddelbart inn tiltak for å bremse ubegrenset matinntak. Man har lenge visst at matinntak fører til hormonutslipp som bl.a. bidrar til å holde blodsukkernivået stabilt. Nye forskningsresultater har nå vist at tarminnhold også aktiverer nervesignaler som øker sensitiviteten for insulin (Nature 2008; 452: 1012 – 6).

Direkte administrering av lipider i tynntarmen hos rotter reduserte glukoseproduksjonen i leveren. Subdiafragmal vagotomi stoppet denne nerveforbindelsen mellom tarmen og hjernen, og reduksjonen i glukoseproduksjonen uteble.

Den kanadiske forskningsgruppen fant også at dersom rottene ble fôret med en fettrik diett over tid, ble denne tilbakemeldingstjenesten fra tarm til hjerne redusert etter ca. tre dager, og sensitiviteten for insulin ble redusert.

Multivitaminer forebygger ikke katarakt

Daglig tilskudd av en multivitamin- og mineralpille har ingen virkning på utvikling av synstap som følge av katarakt. Det er konklusjonen i en ny prospektiv, randomisert og placebokontrollert studie (Ophthalmology 2008; 115: 599 – 607).

Daglige multivitamin- og mineraltilskudd kan ikke anbefales for å påvirke risikoen for katarakt, konkluderer de italienske forfatterne.

1 000 personer ble randomisert til enten en daglig multivitamin- og mineraltablett eller placebo. Deltakerne var 55 – 75 år og hadde ingen eller kun begynnende katarakt. Etter ni års behandling var det ingen statistisk signifikant effekt på synsstyrken eller på raten av kirurgi.

Publisert: 29. mai 2008. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.